և ազգի ազգի մեքենայիւք ի շինուածս. և ի մեծացուցանել զքաղաքն հատանելով զլերինս, և զայլ սքանչելի յօրինուածս առնելով քարամբք ի ծովու և ի ցամաքի ըստ հնարաւորութեանն։ (Հ. Անտոն Իւչգարտաշեան առ Մելքոնեան, 1769 Յուլիս 9 [Թրիեստ])։

ՄՃա.

Յուլիսի ամսեանն ախըլցըխայ մեծ վրդօվմունք էղև էջմիածնայ մէկ երկու վարդապետ էկել էին ըստամպօլու ֆէրման էին հանել 11 քէսայ ըստակ փաշային տըւին էկէղէցիք փակեցին ախըլցըխացի պօղոս վարդապետն յօհաննէս վարդապետն կօրեցի տէր ըստէփանն տէր յակոբն այս Գ կարգաւորն բռնութեամբ տարան էջմիածին։ 5 պատրի կար նոքա ալ քըշեցին նարիմանու քօմպարտէզ անուն գիւղ մի կայ այն տեղն մինչ Թարըքիս դահայ այնպէս կեցել են պատրոցն գիրն այս գրիս հետն դրի ըստամպօլ ղրկեցի... թէ իմանաս անցեալ տարին մեր քաղաքին կողմանէ ալ կար յունան մի կա էջմիածին նա էկաւ որ պիտիր խառնակութիւն անէր։ (Ղուկաս աղայեկ Գրիգորեան առ Հ. Պօղոս, 1769 օգոստ. 13. Էրզրում)։

ՄՃբ.

Ի յօգոստոսի 22, երևեցաւ գիսաւոր աստղ մի երկայնատուտ ձգեալ յարևելից յարևմուտ՝ առ հայկ համաստեղութեամբ. որ և ունի ընթացս յարևմտից յարևելս իբր զմոլորակաց միշտ ի խոնարհ առ հարաւակողմն խոտորելով. և ոչ ունի զպայծառութիւն. այլ թխագոյն երևի։ (Հ. Զաքարիա Ա. առ Մելքոնեան, 1769 սեպտ. 14. [Կ. Պոլիս])։

ՄՃգ.

Ի կողմանէ պատերազմին զայս նորոգ լուր լուաք... թէ մոսգովն նախ առեալ է զհողին և զերեալ զամենայն ժողովուրդն որ ի նմա, և զամենայն հայս. ապա և ազգն թուրքաց յօգոստոսի 15 առաջնորդութեամբ լէհին զերիս աւուրս զայնպիսի մեծ մարտ տուեալ է մոսգովին, մինչ զի և ոչ վեց անձինք կարացեալ են փախչիլ ի պատերազմէ...։ Դարձեալ աղաչայքն ասեն հաստատելով, թէ կայսրն ունի զմեծ պատրաստութիւն փոյթ ընդ փոյթ մարտի, բայց չգիտեն, թէ յո՞յր վերայ կամի արձակիլ. արդեօ՞ք ի վերայ տաճկին, թէ ի վերայ մոսգովին։ (Հ. Անտոն Իւչգարտաշեան առ Մելքոնեան, հոկտ. 6, 1769. [Պաշպալով?])։

ՄՃդ.

Զգըքատունն սկսաք շինել, և է մերձ յեզերիլ, և այն ծախիւք հասարակութեան։ (Մելքոնեան առ Հ. Միք. Չամչ. 1769 Նոյեմբ. 18. [Ս. Ղազար])։

ՄՃե.

Վասն քաղաքին մաշկադու ծանիր, զի չունէր ինչ պատուականութիւն առ ի ծանուցանել եղբայրութեանդ։ Բնակիչքն են արաբացիք, բայց ոչ բռնաւորք։ Շինուածք տանցն այնպէս բաղդատին շինուածոցն պասրայու, որպէս փարախ ոչխարաց մեծամեծ ապարանից։ Վասն օթոյ քաղաքին այսչափ ինչ ծանիր, զի յաւուրս յայսոսիկ ի բուն ձմերան մարդիկ մերկ շրջէին ի քաղաքին. և մեք ևս նեղէաք ի օթոյն յոյժ։ Իսկ յամարան որպէս պատմեն ոքք միանգամ զփորձ